

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
UJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Placz-utca 47. és 49. szám.

A debreczeni mentő-egyesület szervezése.

Debreczen, június 14.

A Domahidy Elemér főispán által kedden délutánra összehívott nagy értekezlet kimondotta, hogy a debreczeni mentőegyesületet társadalmi uton fogja szervezni és e végből 25 tagu bizottságot is küldött ki.

Helyénvalónak, sőt szükségesnek tartjuk tehát, midőn a nemeslelkű társadalomhoz fordulnak a nagy mozgalom lelkes kezdeményezői, hogy a társadalmunk minden tagját tájékoztassuk e mozgalom jelentősége, ezen intézmény szükségessége és mivolta felől. Azért közöljük dr. Burger Péter orvosnak, mint a mentőegyesületi gyűlés előadójának az értekezleten felolvasott szakavatott tanulmányát és előterjesztését az egyesülés, mint az intézmény felől. Így hangzik:

Az előkészítő munkálatok röviden szólva annyira haladtak, hogy magam kértam a méltóságos főispán urat az értekezlet egy behívására; mert véleményem szerint munkálataink alapján a mentés szervezése immár a végrehajtásra teljesen megérett.

Hiszen a mentés nemes eszméje csaknem oly régi, mint maga az emberiség, mert ősidők óta legszebb, legnemesebb emberi tulajdon-ág: a sérült, elesett, magával tehe-

tetlen és nyomorék fájdalmainak enyhítése, szenvedéseinek csökkentése, sérülései és veszélyes következményeinek elhárítása.

Nem szükséges önöket ez irányban való cselekvésre ékes szavakkal lelkesíteni, buzdítani. Annyira nem, hogy örömmel beismerem, miszerint tulajdonképen az önök sorából hangzottak nap nap mellett leghangosabban ily intézmény hiányának sérems, sőt megszégyenítő volta fölötti panaszok és engem is ezek sarkaltak legjobban e kérdés tanulmányozása és propagálására.

De ha akadna talán mégis valaki, kit a mentő egyesület létesítésének szükséges, sőt indokolt voltáról meggyőzőnöm kellene; arra sem vállalkoznám szívesen, hanem legföljebb ajánlanám.

Kísérje kellő figyelemmel bármely szerencsétlenség alkalmával a városban ma követett eljárást és *undorral eltelve, pirulva fog bocsánatot kérni, amért kéte-*kedni tudott.

Mert mit látunk?

— A szerencsétlenség megöri. Vérben vagyva vergődik a szerencsétlen.

Környezete ahelyett, hogy tőle telhető leg segítségére igyekeznék lenni, szét szalad, egyrésze avval a jogczimmel, hogy orvos után néz, másrésze mert állítólag nem nézheti a szenvedését.

Valahogyan nagy későre orvos is kerül, talán a rendőrség is értesül és most megindul hivatalos lassúsággal a segítség.

Az orvos a sérült sajátos alkalmatlan helyzetében minden mentő eszköz és segítség híján keveset tehet; azért első gondja

volna a beteget elhelyezni, de ez ám a terhes feladat.

A rendőrség ugyan értesítve van, sőt föltételezem, hogy haladéktalanul intézkedett is egy hordágyrakat gunyolt, piszkos, ronda, büzös alkotmányának a helyszínére küldése iránt; — de ime ennek váratlan akadálya támad.

A közigazgatási bürokráciában véletlenül nem ül erre alkalmas 4 vagy 8 csavargó és a hiányzókat helyettesítő egy kis időbe telik. No de ez sem tart örökké együtt a négy markos legény, viszik is már ékes káromlással, bodor füstöket eresztve és nagyokat szerzentve s ötykös makra pipáikból. Az egyik ugyan biczeg, a másik rossz szemű celtük-botik; de hat ez mind nem baj leg-lább aki a hordágyba fekszik, ha a élt vagy félholt is feléled.

Mégis érkezik 2-3 óra múlva a diszes csapat a sérülthöz! de oh szörnyű vegzet, a már orvosának gondos ápolása folytán felocsudott, sőt megnyugodott beteg vonatodik a hordágyba feküdni, ő maga is időközben a színhelyre érkezett hozzátartozói undorral és városunk jóhírnevére nem éppen hizelgő epithetonokkal utasítják vissza e különös alkalmatosságot.

Csak nagy rábeszélésre és világos félre nem érthető határozottsággal tett abbéli kijelentésünkre, hogy Debreczen városában e célra ez időszert más eszközre rendezésre nem áll, mert a mentő intézményt még csak 15 év óta készítik elő, de még most is csak az illetékesség meg-alapításánál tartanak.

Krisztus és a pápa.

— Zichy Mihály rajza. —

Írta: Oláh Gábor.

I.

A debreczeni kollégium nagy könyvtárában őrzik 1871 óta Zichynek ezt a sokat hányatott művét. A könyvtár emeleti folyosójáról csak tíz éve került le a földszintre; addig a korláthoz kötözve, mutogattak rá alóiról, hogy: ahol ni, Zichynek a képe! Ma már minden látogató kényelmesen elnevezheti a vonalaknak azt a gyönyörű játékát, amely rabul ejti a néző lelkét itt is, mint Zichynek minden rajzán. De még ez sem elég. A debreczeni egyház kerület feladata volna az, hogy sokszorosítva a nemesen protestáns jellegű művet: a könyvtár minden látogatójának emlékül adná egy egy másolatát, a róla szóló rövid ismeretessel. Mert az ilyen műkincsnek nem az a sorsa, hogy véka alá rejtve lappangjon, hanem hogy mihamar megtegye országos futását és gondolatokat keltsen kicsinyben, nagyban; s hogy kiszorítsa a magyar protestáns papok házában mai nap-

ság is disztelenkedő idegen mázolások egész garmadát.

Érdekes e képnek külső története is. Zichy Mihály, az Ember tragédiájának és Arany János balladáinak igazán genialis illusztrátora, O oszországba szakadt s ma is ott él Szentpéterváron, mint a császár udvari festője. Az orosz császárnak egyidőben valami összezörrenése volt a római egyház fejével; 1871 táján kibékültek. A békekesség erősítésért kedveskedni akart valamivel a pápának a császár s Zichyvel vallásos képet festetett. Zichy, aki katolikus, a tárgyörnek e széles megadásán kívül nem kért semmit a császártól, ha nem megalkotta azt a „Krisztus és a pápa” cz. képét. A kompozíció, a kép egész gondolata olyan, hogy a pápa nemhogy dicsőítést, de egyenesen megalázást érezhetett volna belőle. Így természetesen a császár nem küldhette el Rómába. Zichy a nyakán maradt rajzot hazabocsátotta Magyarországra, valami képzőművészeti kiállításra, amelynek éppen Ipolyi Arnold volt az elnöke. A kép célzata megint megérteti, miért utasította vissza Ipolyi. Nem állították ki. A kétszer pörül járt művész, mit tegyen, elküldi hitel-vesztett művét, katolikus létére, a debreczeni

református kollégiumnak ingyen, ajándékkul. Kisérő levelében keserűen panaszoja, hogy míg az írónak, költőnek teljes szabadsága van gondolata kifejezésére, addig a festőnek lekötik szárnyát és egy merészebb gondolatért utját szegik. A debreczeniek aztán nem küldték vissza a kepet.

Az egész kompozíció gondolata ez: ha a megfeszített igaz Krisztus leszállna ma hozzánk, a nevében országoló pápai hatalom összeomlana. Az a katonai szervezet, melyet a katolikus papság egyeteme alkot: mint megbontott láncz hullana szét, elvesztve az egyensúlyát tartó s néha zsarnoki önkényességgel kormányzó pápai hatalmat. A vallási villongásokban szétszört emberiség pedig testvérekül egyesülne az Isten fíának táborában, melynek zászlóján ennyi ragyog: „Örök szeretet mindeneknek”.

Összesen 36 kivethető arc, harminczbat lélek magyarázza ezt a gondolatot. A kép középpontja: az öt lépcső magaslatán álló Krisztus. Fehér, szinte áttetsző alak, gyönyörű feje, gyönyörű szemei mintegy sugározzák azt a fényt, mely az egész csoportra ráomlik egy oldalon, hogy annál komorabb árnyékban hagyja a fényzőnön ki-

Gőzmosóda

főhőneműekre

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő kocsi.

Miután a látottak és hallottaktól újabb önkivületbe esik, foglal helyet vagy jobban mondva helyezhető a hordágyba a sérült és indul a gyászmenet, melyet ha felépül, ez életben feledni nem képes.

De a krónika még nem jegyezhetette fel, hogy Debreczenben sérült e speciális szállítási módort köszönő tanokot intézett volna akár a polgármesterhez, akár a rendőrfőkapitány akár a főorvos urhoz, de én hitem és orvosi becsületemre állítom, nem egyszer pirultam és csaknem könyekre fakadtam magam is, mint orvos, az első segély nyújtása alkalmával tapasztalt eme szegény teljes állapoton.

Ez az a kép az, amit azoknak ajánlok, akik kételkedni tudnak a mentő intézmény létesítésének halaszthatlan szükségességében. Evvel áll szemben ama kép, melyet elővarázsolni ez értekezlet célja, tudniillik a mentő intézményé.

A baleset megtörténte után néhány percczel már messziről hallható, hogy élénk csengetéssel robogva közeledik a mentő kocsi. Két teljesen képzett mentővel és a sérültnek ellátására szükséges mindennemű gyógyszerrel és kötszerekkel felszerelve. Néhány pillanat és már enyhítik is a sérült szenvedését, bekötözik a sebet, elállítván előbb a vérzést és így elhárítván a sérülés súlyos utókövetkezményeit.

Mérgezési esetekben pedig ellenszerekkel ártalmatlanná téve, a gyomor mosással kiürítve a szervezetbe jutott mérget, megóvják azt annak romboló hatásától.

Csendben, a legnagyobb nyugodtsággal így elvégzve emberbaráti feladatát a derek mentők, vagy némán tisztelegve adja át jelentéssel a sérültet időközben oda érkezett orvosának, az illető vagy hozzá tartozóinak kérelmére kiméletesen és gyorsan szállítja a kívánt helyre pl. gyógyintézetbe. Mindezt természetesen díjtalanul, jó érzéssel, kellő szeretettel és gyöngédséggel; kerülve minden fölösleges feltűnést és attól is kimélve a sérült kegyeletos érzelmeit, tisztelve szokásait.

Igy szembe állítva e két képet nem kellene tovább e témával időznöm; de ha mégis teszem, az már inkább beszámolás előzetes ténykedésemről.

(Folytatjuk.)

vül esőket. Krisztus emberi arca nem a szenvedő, hanem a diadalmas megváltóé. Mennyei szelidség von glóriát feje köré. Bal kezét tiltólag emeli a papára, de nem indulattal: békés szelidséggel; jobbjá három pap egybekapcsolt kezén nyugszik: a protestáns, az igaz katolikus és a zsidó. A protestáns és katolikus nyugodt bizalommal kapcsolja kezét s lezén át lelkét a Mesterebe; míg a zsidó nagy csodálkozással merül a megváltó szemébe, mintha most ismerné fel Izraelnek évezredek forgatagán várt, imádkozott Messiását. Arca ezt mondja: „Te vagy az, Mester“

Ez a három ember Krisztus körének legbelső gyűrűje. Körültök a világnépek fajtipusai, egy egy alakban egyetemesítve. A japán a kínai vállára támaszkodva, csodálattal mutat Krisztus felségesen fényes alakjára. Másik oldal sorakoznak művészetlen egy hangszággal: a középeurópai, török, mongol, tatár, indiai, szerecsen stb. fajok képviselői. A szegény elbukott szerecsen éppen egy amerikai angol misszionárius emeli magához; ő még nem látja Jézus dicsőséges arcát, csak az Ur seregének egyik vitézkedő katonája biztatja, hogy meghallgattatik. Balról a kép előterében lánczát szétszakítva s leeresztett jobbában kardot tartva áll egy nemes arcú férfi, (Garibaldi), szemét erős haraggal feszítve a papára! baljában feltar-

Főrendiházi ülés.

Budapest, június 14.

Elnök: Csáky Albert.

Kezdeté 12 órakor. Elnök az ülést megnyitja. A mai ülés jegyzőkönyvét Almásy Imre gróf jegyző vezeti.

Elnök: Méltóságos főrendek, olyan gyászhiat jelentek be, mely minden magyar-nak a szíve fenekéig hat. József cs. kir. főherceg ő fensége tegnap 6 óra 25 perczkor hosszas szenvedés után visszaadta lelkét az örökkévalóságnak. Mi pedig mélyen meghatva alunk ravatala körüli, mely annyi nemes katonai, polgári emberi erényt és igaz hazaszeretetet zárt magába.

Sírba száll vejn uralkodóházuak egyik legkitündöklőbb disze.

Magyar hazánk egyik legjobb barátja ez állt vele sirba. Javaslom, hogy részvétünk csekély jelül temetése végtisztességén tiszteletileg vegyünk részt és az elnökség a ravatalra diszes koszorút helyezzen és igaz részvétét József Ágost főherceghez intézendő részvét táviratban kifejezésre adjam.

Elfogadták, az elnök határozatképen kimondja. Jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés vége 12 óra 20 perczkor.

Politikai híreink.

Budapest, június 14.

A Fejérváry-kabinet.

Holnap vagy holnapután fog megjelenni a hivatalos lapban — nem Fejérváry Géza báró miniszterelnökké való kinevezése — hanem a lemondása. Lemondása a katonai rangjáról. Ezt fogja azután követni a miniszterelnökké való kinevezés publikációja.

A Fejérváry kabinet teljes. Maga Fejérváry két, esetleg három tárczát vállal el, miniszterelnököt, a pénzügyit, esetleg a király személye körül. Nagy meglepetést keltett, hogy Vörös László, az ismert, jónemű politikus is tárczát vállal ez alkotmánysegő kabinetben, a Kristóffy József, Lukács György és Lányi Bertalan eljárásán — hivatalnok ember mind a három — már kevésbé csodákozna.

Ezek az urak egyébként azt hangoztatják, hogy csak úgy vállalták a miniszteri tárczákat, hogy ez a kabinet szigorúan át-

tott lánczát, mint volt rabszolgasága széttört bilincsét, fenyegetve rázza a főpap felé. Ennek a szabadságra teremtett vasfőfinak egy igen szép arcú olasz ifju öleli vállát s hajlik mintegy védő árnyékába azzal a fiatal nővel együtt, aki térdre e ve rémülten nézi az összeomló pápai trónust. A felszabaduló Italia allegóriája!

Az egész kép két körből áll: Krisztus köréből és a pápa köréből. A kettőt igen sikerült művészi mozzanattal kapcsolja össze Zichy. Krisztus kettőtört köoszlop között áll, mintha templom omlott volna össze ott, ahol megjelent. Hozzá közel egy gyermekét állati ösztönnel keblére szorító, rémülten menekülő anya, akit a pápa zürzavaros táborából kiszökő vén fanatikus akar elragadni rendje céljaira. Ez a vén barát egyik legjellemzőbb alakja a képnek. A gondolat, melyet kifejez, kettős: tette készítő vad indulat és tétlen égre kárhoztató rémület. Jobb keze, karmok alakjára görbült ujjjaival, ragadozó madár módjára akarja elragadni az anyától gyermekét; de egész teste hátraszegül Krisztus fényességé előtt s arca rémülettel elege boszúságot tükröztet. Külsőképen ez az öszszekötő alak a két csoport közt; de csak technikailag, mert belsőképen, eszméileg a Krisztus alakjába olvad össze minden.

meneti jellegű lesz és semminemű olyan kormányzási ténykedést nem fog végezni, amelyhez a törvény értelmében a parlament hozzájárulása szükséges.

Az ellenzék hangulatából ítélve a Fejérváry-kormányzat bemutatkozása a parlamentben felette viharos lesz s valószínű, hogy Fejérváry, hacsak már az ülésen nem éri valami baleset, kénytelen lesz felolvasztatni a Házat elnapoló királyi kéziratot.

De nem lesz abban a helyzetben, hogy célt érjen vele, miután Justh Gyula elnök felolvasztatja ugyan a kéziratot, a Ház azonban azt nem fogja tudomásul venni.

A Ház tehát nem fog elnapoltatni, hanem ülésezni fog, dacára annak, hogy a király elnapolta. Ez aztán a nyílt konfliktus lesz a parlament és a korona között.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke az ünnepet Makón töltötte. Mint egy makói távirat jelenti, megjelent a megyei s városi közgyűlésen, hol ovációval fogadták abbéli kijelentését, hogy visszavonja lemondását a közigazgatási bizottsági tagságról.

Egy másik makói táviratunk a következőket jelenti: Tegnap reggel kilenc órakor Andor elnöki titkár Fejérváry br. nevében telefonhoz hívatta Justh Gyula képviselőházi binököt és közölte vele, hogy Fejérváry báró az országgyűlés összehívása dolgában expresselevelet küldött neki. Justh Gyula állítólag kijelentette, hogy huszonegy órán túl minden társadalmi érintkezést meg fog szakítani az új kormányval.

Mint értesülünk, a függetlenségi pártban az este kiadták — már az új taktikai jelszót:

— Harcz Fejérváry ellen minden eszközzel!

Fejérváryék és a t. Ház.

Hock János nagy szenvedélyvel és hatással érvel azon eszméje mellett, hogy Fejérváryékat a Házbába se ereszték be.

— Nincsen más módunk — mondotta képviselőházban — mint a kiverés. Ha mi beengedjük Fejérváryt a Házbába és türjük, hogy leüljön a miniszteri székbe: az az ő részéről már csata-nyerés. Hát mi nem engedhetjük meg, hogy egy csatát is nyerjen. *Ha nem engedjük be a Házbába, mi nagy előnybe maradunk.*

A néppártban is nagyon tetszik a gondolat. Hogy hogyan képzelik a végrehajtását, erre vonatkozólag a következőket mondotta nekünk egy darabontverő:

— Kiverésre, azt hiszem, nem fog a sor kerülni; annál az egyszerű oknál fogva, mert be sem eresztjük Fejérváryékat. El fogjuk állani a bejáratokat. Minden ajtóhoz néhányan odaállunk és amelyiken az új kormány be fog akarni jönni, nagyon udvariasan így fogunk szólani:

„Ide csak országgyűlési képviselők és alkotmányos miniszterek léphetnek be. Miután az urak sem képviselők, sem alkotmányos miniszterek: ide be nem léphetnek“.

— Ha ez a felszólítás nem lesz elég: a kezünkkel, meg a testünkkel fogjuk megakadályozni, hogy bejöjjenek a terembe. Azt hiszem, nem fog verekedésre kerülni a dolog, de ha fog, nem térünk ki előle. Ahogy elbántunk a darabontokkal, elbánunk

Fejérványokkal is. Hazánk érdeke kívánja ezt így;

. . . A Ház legközelebbi ülése tehát igen érdekesnek ígérkezik.

Ámbár az sem lehetetlen, hogy a Polonyi Géza „felfogása“ érvényesül, a „legnagyobb méltósággal“ fogják és szavazzák le az új kormányt.

Vármegyénk és vidéke.

Ragadós száj és körömfájás ütött ki Hosszupályi biharmegyei községben. A hatóság a zárlatot elrendelte.

Elbitangolt tehén. Nádudvar községhezánál fehérszörű tehenet őriznek, a mely a szomszédos határból bitangolt oda. A tulajdonosa jelentkezzék.

Városi közigazgatásunk.

Az új szervezet és a fizetésrendezés.

III.

Munka és fizetés.

Minden fizetésrendezésre, emelésre irányuló mozgalom közönséges bérharcz. Igaz, hogy a közigazgatási tisztviselők nem vonulnak ki az Olajútöbe és nem szüntetik be a munkát, de nem azért, mintha nem tehetnék meg, hanem azért, mert biznak a közönség jóakarátában és tudják, hogy a becsületes munka jutalmat és méltányt érdemel.

Sajnos azonban, Debreczenben a köztörvényhatósági bizottság nem tapasztalja éppen az oszlopos tisztviselőknél, hogy jól és sokat dolgoznak, a közönség érdekeit szem előtt tartják, a közvagyonnal jól gazdálkodnak, a közönség igényeit kielégítik, a közjövödelmeket szaporítják. Ellenkezőleg. Tapasztalják, hogy a kiadások egyre növekednek, a közjövödelmek nem szaporodnak, a közönség érdekeit ki nem elégítik, a adósságokat szaporítják és csak úgy és annyit dolgoznak immelámmal, hogy a fegyelmi vizsgálatot kikerüljék.

Az oszlopos tisztviselők (tisztelőt a kivételeknek) bizony nem járnak elő jó példával. Mindent az alantosaikkal dolgoztatnak, ők magok nem tartják be a hivatalos órákat, stb. Az eféle, a miről itt szót ejtek, mindennapos dolog.

Jön fel az ügyes bajos ember. A városháza emeletén van dolga, valamelyik, mondjuk X. tekintetes, (mert nagyságos nincs) urnál. Az ajtó alatt ül a hajdu, szájában pipa. orczáján a hivatali tekintély hülye gögje.

— Mit akar?

— Beszélni szeretnék a tekintetes urral.

— Nem lehet. *Még nincs itt!*

— Ejnye, pedig már 10 óra.

— Jöjjön fél óra múlva.

Elcsoszog az ügyes-bajos ember. Térülfordul egyet, aztán visszatér.

— Lehet már beszélni a tekintetes urral? — kérdi nagy alázatossággal.

— Nem lehet.

— Miért?

Ránt egyet a vállán a hajdu.

— Mert nem lehet. *Már nincs itt.*

— Ejnye, ejnye, pedig még 11 óra sincsen.

— Jöjjön délután. Talán 5 óra tájban itt lesz.

Elmegy az illető délután 5 órakor. De a tekintetes urat akkor sem találja. A hajdu

azt mondja: az egyháznál van, vagy elment már a kaszinóba. Most itt van, most ott van az oszlopos tisztviselő ur, csak éppen a hivatalban nincsen.

Ha ott vannak, akkor is kaszinóznak hivatalos órák alatt, mert nincs dolog. A munkát elvégzi más — a tekintetes ur pedig (nem mindegyik ilyen) csak aláír.

Az utazgatások is napirenden vannak. Hiába a napidíj se kutya. Például kirándulni Münchenbe, megnézni a Mátyóki képet, feljárulni Budapestre megsürgetni a belügyi vagy más ügyi miniszteriumban valami más ügyet, amire szükség nincsen, mert irásban is meg lehet tenni — persze közben szórakozni, stb. Mindez rendszeresen **közköltség** megy.

Ez így megy napról-napra, hétről hétre, évről-évre. *Persze a bizottsági tagok tudják ezt.* Hiszen a vak is látja.

Egészen természetes dolog aztán, hogy ezen gyakori esetek után **általános tanak** és azt mondják, minden tisztviselő ilyen. Persze, hogy aztán **az ilyen munka után sokalják a mostani fizetést is**, nemhogy még fizetésemelést adjanak.

Persze, mindig a dolgozó kistisztviselők iszzák meg ennek a levét. Régi példabeszéd, hogy a legjobban húzó ló kapja a legtöbb ostorcsapást.

Micsoda magyarság. Nem a bécsi tanács (magyar szótár- és előtte értelmetlen magyar nyelvtan segítségével!), hanem az érdemes és legmagyarabb Debreczen városnak a tanácsa bocsátotta ki ezt borzalmas megszerkesztett hirdetést:

Értesítés.

Közhírré tétetik, hogy a Szent-Anna utca 51. és 53. sorszámú házastelkeknek a helybeli görög kath. magyar egyház czéljaira átengedése tárgyában — az 1886. évi XXII. t.-cz. értelmében kívánt névszerinti szavazás — másodizben a folyó hóban tartandó rendes közgyűlésen lesz megejtve. — Városi Tanács. —

Micsoda magyarság! Ma már a bögzöldi dobos is külön magyarsággal dobolgatja ki közérdekű tudnivalókat.

József királyi herceg temetése.

Budapest, június 14.

A házakon gyászlobogók, a középületeken fekete drapériák. Az ég borús, esőre hajló, ime a külső képe József királyi herceg halálát követő délelőtnék.

Vasárnap lesz a legnépszerűbb magyar főherceg temetése Budapesten. A budai István kápolnában fogják örök nyugalomra helyezni, ugyanott, ahol a Nádor család halott ivadéka pihennek. Temetésén elemmentáris erővel fog megnyilatkozni a város, a vidék, a hatóságok a testületek, a nép és az egész ország szeretete.

Ily impozáns temetés mint ez lesz, kevés volt még a fővárosban. Tüntetés lesz, mintha Budapest gyászoló százazrei oda akarnák kiáltani a világnak:

— Nézzétek! Mennyire tud szeretni, ünnepelni és gyászolni ez a nép egy Habsburg herceget, aki tudott szívből-lelélekből magyar lenni. A temetésen meg fog jelenni a király is, igaz hogy éppen csak a temetés idejére s azután rögtön visszautazik Bécsbe.

József főherceg halála mély részvétet keltett az egész országban. Még a mostani

nehéz politikai viszonyok között is, mikor a parlament mint valami magyar storbing, dacosan néz farkasszemet a bécsi udvarral, nem némult el a részvét hangja.

A ravatalt ma délelőtt állították fel a fiúmei „Villa Guiseppe“ ban. Harmincz enterprise mber utazott le a ravatalhoz. A holttestet még ma éjszaka fogják Budapestre szállítani.

József főherceg haláláról még a következőket jelenti tudósítónk:

József királyi herceg tegnap este még elég jól volt és környezete nem is gondolt arra, hogy a katasztrófa ily közel van. A királyi herceg tegnap este alig evett valamit, azután lehanyatlott és halkan mormolta:

— Jaj de hideg a kezem! . . .

Megdörzsölték a kezét és a királyi herceg azután elaludt. Ezek voltak utolsó szavai. József királyi herceg temetésére, az európai köruton levő perzsa sah is Budapestre érkezik.

Egyházak és iskolák.

Az óvók bezárása. A gyermekóvó intézetek ünnepélyes bezárása a következő sorrendben fog megtörténni: 15-én délután 4 órakor az Eötvös-utczai, 16-án délelőtt fél 9 órakor a homokkerti, délután 4 órakor a csapókerti, 17-én délelőtt fél 9 órakor a Dégenfeld-téri, délután 4 órakor a timár utczai, 19-én délután 4 órakor a mester-utczai gyermekóvó bezárása fog szép ünnepély keretében leajlani.

Lelkészválasztás meghívás útján. A bihari ev. ref. egyházmegyében kebelezt csatári ev. ref. egyházközség meghívás útján e hó 4-én választotta meg lelkészül Nagy Lajos szokolyosi ev. ref. lelkész. A csatáriak jeles papi szónokot és jeles társadalmi embert nyerne benne.

Siketnémák évváró vizsgája. A debreczeni siketnémák intézetében az évváró vizsgák június 25-én délelőtt 10 órakor fognak lezajlani. Ugyanezen alkalommal a siketnéma gyermekek apró, csecsebecse készítményeiből kiállítást is rendeznek.

Sztrájkoló tanítóképezdei növendékek. A csiksomlyói tanítóképezde képeztető ifjusága a képeztető vizsga alkalmával a tanári kar állítólagos igazságtalansága miatt sztrájkba lépett és a vizsgálatról visszalépett. Az eset a következőkép történt: A csiksomlyói tanítóképző-intézet végzett hallgatóit tegnapelőtt bocsátották írásbeli vizsgálatra. Délelőtt fél tíz órakor szünetet kértek az érettségizők. Szünet alatt egy szobába vonultak vissza, a mi gyanút ébresztett a vizsgáló tanárban. Az igazgató felfüggesztette a vizsgát és más tételt tűzött ki megoldásra. A növendékek zugolódni kezdtek és kijelentették, hogy mindnyájan visszalépnek az érettségitől, mert nem követték el szabálytalanságot. Amíg sérelmüket nem orvosolják, nem mennek el a vizsgálatokra.

A felső kereskedelmi iskolában a vizsgálatok már május 11-én megkezdődtek. A vizsgálatok most is folyamatban vannak. A bizonyítványokat, jutalmakat június 29-én osztják ki.

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi újdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és esőernyők, blouzok, alsó szoknyák (jouponok), gyermek ruhák stb. míg a készlet tart mesés olesó áron kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők áruházában **Debreczen, a Hungária mellett.**

Az üzlethelyiség kiadó.

1 korona 1 óra

a „Debreczeni Független Ujság“ naponta (hétfőn is) a legkorábban megjelenő lap.

Ingyen kapja

minden előfizető a december hónap elején megjelenő 320 oldalra terjedő nagyalku czimtárral ellátott képes naptárunkat.

Uj előfizetők csak akkor kapják ingyen a naptárt, ha 1/2 év óta előfizetők.

Julius 1-től előfizetőknek ingyen küldjük már most meg a lapot 1-éig. 14 napig bárkinek *mutatvány számmal* szolgálunk. *Vidékre* 1 k. 50 fill. egy óra.

Telefon szám: 18 és 339.

UJDONSÁGOK.

Virág-kocsi korzó.

— június 14.

Nagy és szép közönség nézte végig szerdán délután a virág kocsi korzót, amelyet a mentő-egyesület javára rendezett Kállay Frigyes huszárfőhadnagy és Miskolczy Lajos tb. főszolgabíró. A közönség ezrével tódult a sétakerti utra, amelyet a rendőrség elzárt és csak belépő jeggyel lehetett oda jutni. Ennek dacára is oly tömeg jelentkezett, hogy félóra alatt *minden jegy elfogyott*. A mentő egyesület javára így körülbelül 1000 koronán felüli összeg jut, amelyet a korzón bemutatott mentő-kocsi megvételére fognak fordítani.

Mit bizonyít ez? Hogy jótékony és közcélra áldozni tudó, ily nagy közönsége van Debreczennek? Nem. Hiszen a mentő-kocsit *közadakozás útján* akkor már régen megszerezheték volna! Ellenkezőleg. Azt bizonyítja ez a körülmény, hogy *nálunk nagy a szórakozni vágyó közönség*, amely a legcsekélyebb szórakozásért képes szórni a pénzt.

Ami a virág-kocsi korzót illeti, szép és szemet gyönyörködtető látvány volt. A menetben 23 felvirágozott kocsi vett részt. A kocsik a mentelep előtti térről indultak a Ferencz József és Simonyi uton végig. A közönség két oldalt állott fel és virágesővel árasztotta el a kocsikat. A mulatság 5 órakor kezdődött és 6 óra után véget ért. Az egész idő alatt esett az eső és a habkönyű ruhákba öltözött hölgyek bőrig áztak. De ezzel nem sokat törődtek, virágdobálással volt elfoglalva mindenki.

Az ut közepén állt a birói emelvény, amelyen Kovács József polgármester elnöklete alatt foglaltak helyet a bírók. Ott voltak Király Gyula

tanácsnok, Szögyény János, Rickl Antal, Pólszter Rezső, Reviczky László és gróf Szapáry József századosok, Szunyogh Sándor, báró Ulm Ferencz őrnagy és Berger Mór. A felvonulás alatt a 39. gyalogezred zenekara sétahangversenyt rendezett.

Legszébb volt a város gyönyörűen feldiszitett négyes fogata és lawn-tennispályatársaság fehér virágos kocsija. Az első és második díjat e két kocsinak ítélte oda a bíróság, de úgy a város, mint a lawn-tennis társaság nem fogadta el a díjat. Így aztán az első díjat, finom metszésű tükör ezüst kerettel, Fisch Ernő Margerettákkal diszitett fogata, a második díjat pedig, ezüst tálczát és készletet, Szunyogh Sándor vadrózsákkal diszitett fogata nyerte el. Igen szép volt Kállay Frigyes huszárfőhadnagy pipacsokkal diszitett nagyobb fogata, gróf Vay Tibor, Fried Ernő fogata, sőt a többiek is. De a legtöbb virágot mégis arra a kocsira dobálták, amelyen a két legszébb rózsa, Szunyogh Lili és Margit urleányok ültek. Talán még az esőtől is megóvta őket a virágeső.

Este 7 órakor már véget ért a mulatság.

Felhívás 30 éves találkozóra.

Mindazon tanuló-társainkat, kik a debreczeni ev. ref. tanítóképző intézetbe 1870. 1871 és 1872-ben a Kozma László, Sáfár László és Vincze József gradusaiba beiratkoztak volt, az utóbbi csapat közös megállapodása szerint találkozásunkra barátságos szeretettel meghívjuk családjaikkal együtt. Találkozási hely ez évi augusztus hó 15-én d. e. 9 órakor az ev. ref. tanítóképző intézet tanárköri irodája. Előzetesen kérjük a kedves társainkat, hogy jövetelük-ről „Kozma Lászlót Debreczen országos tanítói arháza” czimén értesítsék. Elszállásolásokról gondoskodunk azoknak, kik azt erre jelzik. Mindnyájatok szerető barátjai: Debreczen 1905. május 27-én. Vincze József (Földes) Kozma László (Debreczen) Simon Károly (Hadház) Sáfár László (Debreczen) Ritoók István (Kaba), mint az előkészítő bizottság tagjai.

— **Debreczeni gazdák tanulmány-utja.** A debreczeni gazdasági egyesület kirándulást rendez június hó végén Kecskemétre, az ottani gazdasági egyesület meghívására. A debreczeni gazdák, akikhez csatlakozni fognak a szabolcsmegyei gazdasági egyesület tagjai is, június 28-án délben indulnak, 29-én a kecskeméti szőlőgazdálkodást, 30-án pedig a város bugaczi gazdaságát tekintik meg és július 1-én térnek vissza.

A siketnéma intézet jótéevői

A siketnéma intéze e részére a következő adományokat vettem és nyugtázom köszönettel: pénzügyi tisztviselő kuglizója 2 kor. 20 fill., a siketnémák nyíregyházai bemutatkozásakor 36 kor. 40 fill., a siketnémák nagy-károlyi bemutatkozásakor 92 kor., Paks községe 2 kor., Guta községe 1 kor., Borbély Ferencz gondnok ur 9 kor 44 fill., tiszteségei

ev. ref. egyház 2 kor., sámsoni ev. ref. templomgyűjtés 10 kor., püspökladányi ev. ref. templomgyűjtés 12 kor., balnazuvárosi ev. ref. templomgyűjtés 19 kor. 73 fillér. Füleky Pál pénztáros.

— **A kamara közgyűlése.** A kereskedelmi és iparkamara ma délután félnégy órakor tartja e havi közgyűlését. A közgyűlés iránt nagy az érdeklődés.

— **A Csokonai kör közgyűlése.** A debreczeni Csokonai-kör június 18-án d. e. 10 és fél órakor a kereskedő-társulat dísztermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Az 1904. évről szóló jelentés dr. Tüdös János főtitkártól. 2. Számvizsgálók jelentése az 1904. évi pénztári forgalomról. 3. Az 1905. évi költségelőirányzat. 4. Három számvizsgáló és tízenkét választmányi tag választása. 5. Esetleges indítványok.

— **Debreczeni hagyományok az Emkének.** Az „Emke” a pünkösztől ünnepek alatt Erzsébetvárosban tartotta meg a közgyűlését. Az elnök, gróf Béli Ákos mély részvétellel és hazafias kegyelettel emlékezett meg az Emkének három debreczeni gyámoltójáról. Nevezetesen özvegy Hegyi Mihályné született Józsa Eufrozínáról, aki tekintélyes vagyonának harmadrészét hagyta az Emkének, a már korábban adományozott 2000 koronán felül. Felemlítette néhai Veréb Istvánné született Bacsonyi Juliánnát is, a ki 100 koronát hagyományozott a hazafias egyesületnek. És ezenkívül szépen emlékezett a néhai Móricz József nagy hagyományáról, amelyre vonatkozólag a következőleg nyilatkozott a nemes gróf:

Reményünk van, hogy a néhai szerencsétlen Móricz József 40.000 K-s hagyatékát is, melyet az oldalsági örökösök megtámadtak, a polgári bíróság mihamarább megítéli s ezzel expialva lesz egy cselekedet, melyből az illető a haza szent nevének érintése által megtisztultan akarta ez összeget halála szélén a népnevelés számára hátrahagyni. Áldás az örök hagyók emlékezetén s békén takarja hamvaikat az édes haza földje!

— **A mészárosok bajban.** Csaknem általános a panasz egyes mészárosokra (de még egyéb huszmérőkre is. Szerk.) hogy rosszul mérik ki a húst, melyet a gazdaszonyok odahaza rendesen utána mérnek s ekkor a legnagyobb meglepetésükre kiséül, hogy egy kiló husból 20—25 deka is hiányzik. Ennek pedig az a következménye, hogy az asszonyok előveszik a cselédet s alaposan összeszedik. A cseléd hiába menti magát. Az ily veszekedések gyakoriak. Azonban az utóbbi napokban a panasz mindinkább megismétlődött s így egyik másik mészárosnak ugyancsak meggyűlt a baja a husvásárló közönség nagy tömegével. Lassan-lassan a dolog a rendőrség füléhez jutott, aki pedig nem soká gondolkodott s elküldte hivatalos közeget, ki az illető mészárszékekbe és igen sok helyen a sulymértékekből 1—2-öt elko-bozott; ezek közt tényleg van olyan is,

Glück Ede

czipő áruházában lehet a legtartósabb és leg-elegánsabb férfi-, női- és gyermek czipőket legolcsóbban vásárolni

Piac- és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szemben.

mely a rajta számmal jelzett mennyiséget nem adta ki. Szomorú tünete ez az ugynevezett *lelkiismeretes kiszolgálásnak*. Ugy látszik, hogy némely mézáros nem elégszik meg azzal, hogy drága bust már ki, hanem ilyen módon is visszaél a közönség bizalmával. A rendőrség az illető mézárosokkal szemben a legnagyobb szigorral készül eljárni, — tudniillik *Aradon* . . . Ugyanis nem a debreczeni, hanem az aradi rendőrség az, amely védelmére kelt a fogyasztó közönségnek; bár, bizalmasan szólva, nálunk is felférne az. Mert itt is gyakran téved a — mérleg.

— **A „Petöfi dalkör“** t. működő tagjait értesitem, hogy a próba órák 1905. évi június hó 16 án. pénteken este megkezdődnek. Borus Béla, alelnök.

— **Virágmegváltás.** A mentő-egyesület céljaira *Fazekas Sándor* főrealiskolai igazgató 10 koronát adományozott. Ezzel váltotta meg, hogy sétatéri nyaralóját nem virágozta fel a virágos kocsikorzó alatt. Bizony, a sétakerti tulajdonosok is helyesebben cselekedtek volna, ha a virágdiszítést megváltják. A szép és nemes czélnak így inkább áldozhattak volna.

— **Eljegyzés.** Pataky Kálmán a 39. gyalogezred e rokonszenves őrmestere, vasárnap, pünkösdi első napján váltott jegyet Mihovics Gizike városi hivatalnoknővel, Mihovics István iparos kedves leányával Nyiregyházán. Az eljegyzéshez a szerető jó rokonság és sok jó barát szerencse jó kívánata fűződik.

— **Vásár a Hortobágyon.** Az ideai híres hortobágyi vásár június 23-án lesz.

— **Hirtelen halál.** A csemete-utca 21. sz. a. házban szerdán délután hirtelen elhalt Leszkai András napszámos. Holttestét éppen akkor szállították ki a Péterfián a közkórházba szekeren, mikor a közönség a virágkocsi-korzóra ment. A város fekete, ütőt-kopott, piszkos koporsója valóban undort és borzalmat keltő látvány volt. Hátha még az emberek annak a koporsónak vérel, agyvelőzafatokkal beszennyezett belsejét látnak és érznek a rettenetes büzt? Igazán itt az ideje, hogy vége legyen e czudar állapotnak.

— **Baleset váltóigazításnál.** Csaknem mindennaposak a vasutasoknál a balesetek. Ilyen baleset áldozata lett Deme István debreczeni máv. munkás is szerdán délután. A váltó igazgatása közben a súlyos nehezék a kezére zuhant és súlyosan megsebesítette. A balesetet a saját vigyázatlansága okozta.

— **Katonatemetés.** Megirtuk, hogy a szerencsétlen Szabó Károly közhuszár, afölötti elkeseredésében, hogy a pünkösdi ünnepek alatt a katonai börtönbe csuktak, felakasztotta magát. Szerdán délután temettek a szerencsétlent katonai pompával és egyházi szertartással. A szertartás után megindult a menet, hogy utolsó útjára elkísérje a huszárt. Megindultak, de a huszárnak még itt sem volt szerencséje. A váradi utcai református temető felé vitték, holott katolikus volt. Már csaknem a váradutezai temetőnél voltak, mikor eszébe jutott valakinek, hogy a huszárt nem ide, de a katolikus temetőbe kellett volna vinni. Visszafordult hát a menet és így vitték ki a katolikus temetőbe.

— **Az elhagyott ezüst evőkészlet.** Kis András Halap 17. sz. a. erdőőr szerdán értékes ezüst evőeszköz készletet hozott megbízásból a városba, de azt a vasuti kocsiban felejtette. A megtaláló azonban nem volt becsületes és nem adta át az állomásfőnökségnek. Az evőeszközökön Cs. M. névvel van.

— **Házégés.** Szerdán délben ki-gyuladt Bónis Ferencz vendég utca 46. sz. a. nádtetejes háza és alig fél óra alatt porig égett. A lakók az ingóságok nagy részét kimentették. A kár a biztosítás révén nagyobb részt megtérül.

— **Garázda bérkocsis.** A debreczeni bérkocsisok garázdálkodásaikban hártart nem ösmernek. Ilyen hallatlan esetről szól az a fejjelentés is, amelyre a 23. sz. bérkocsis ellen tett *Kaszanyitzky Endre* tekintélyes kereskedő, akinek két leánykaja pünkösdi hétfőjén Sz. K. u nő társaságában kikocsizott. A 23. sz. bérkocsit fogadák fel. A kocsis elindult és össze-vissza hajtott, végre valami boronérés előtt megállt, bement inni, majd visszatért. Mikor az óra letelt, 2 korona 40 fillért kapott. A kocsis erre azt mondta:

— *Jól megnézzék a kocsim számát és ne merjenek többet felülni rá.*

A garázda bérkocsis ellen az eljárást a rendőrség megindította.

— **Ezerszáz korona talált pénz.** A virágkocsik korzóján pénztárczát leltek, amelyben 1100 koronát meghaladó összeg volt. A becsületes megtaláló átszolgáltatta *Bardócz András* rendőrbiztosnak. A megtaláló nem kért jutalmat, de remélhetőleg a duzzadt erszényű tulajdonos alapító tag-nak lép a mentő-egyesületbe pár száz koronával.

— **Az ellopott guba.** Orosz Istvánné Bercsényi-utca 3. sz. a. szállásdásáról június 7 én ellopták *Jaszai Imre* család 75 korona értékű gubáját. A káros *Rosenberg Béni* ócskásnál felösmerte a gubáját. A tolvajt nyomozzák.

— **Tolvaj férj.** Sebők Mihályné Magosányi Anna, aki férjétől különváltan él két kis gyermekével, Debreczenbe jött szolgálatot keresni. A motyókáját, amelyben két kis gyermeke ruháskái is voltak 20 korona értékben, Nagy Sándornéhoz adta megőrzés végett, aki földije. Férje valahogy megtudta ezt és elment Nagy Sándornéhoz, akitől erővel elvitte a felesége holmiját, cselédkönyvét és nem akarja visszaadni. A meglöpött asszony lopásért feljelentette a férjét, aki ellen az eljárást a rendőrség megindította.

— **Olcsó áraink feltűnést keltenek.** Megérkeztek a legújabb divatos női kezi taskák, pénztárczák, szivar és cigaretta tárczák, zsebkések, ollók, hajszító vasak, hajcsatok, fésűk, szappanok, illatszerek, séta pálczák és esernyők a legolcsóbb árban *Fisch Testvérek* üzletében főtér.

x **Uj falidiszek (etagerék) fénykép keretek, tükrök, szabadiszek s mindenféle alkalmi ajándék tárgyakból igen olcsó ujdonságok érkeztek MENTZE HENRIK ujdonságok áru házába.**

Irodalom és művészet.

Földi János élete.

A debreczeni írói-kör legjelesebb tagjáról, a magyar nyelvtudomány és természetrajz uttörő bajnokáról, *Földi János*ról érdemes tanulmányt irt egy buzgó fiatal tanár, *Mixich Lajos*.

Dolgozatában felhasználja mindazt, amit eddig irtak a több mint százéve porladozó tudós költőről, de felhasználja *Földi János*nak egy még kiadatlan kéziratát, grammatikai pályaművének egy részletét, a melyet a Nemzeti Múzeum őriz.

Mixich műve világosan rajzolja *Földinek* több irányu munkásságát, nagy hatását a magyar helyesírás, verselés és kivált természetrajz fejlődésére. Művéből megértjük, hogy mért vallotta *Csokonai Földit* egyik mesterének, miért siratta meg oly keservesen kora halálát, valamint azt is, hogy mit köszönhet *Földinek* a híres debreczeni grammatika és a nem kevésbé híres debreczeni fűvészkönyv.

Mi az ujság?

Az örültek házába zárt író. Az április hó elején örültek házába zárt müncheni író, *Laura Marholm* férje a következő levelet tette közzé egyik nemet ujságban:

„Most már nyolcz hétnél több, hogy feleségemet az én távollétemben, mint közveszélyes örültet a rendőrség határozata folytán a bolondok házába huzolták. Igazi okat az elhuzoltatásnak nem mondták meg nekem s az aktába sem engedtek bepillantani. Közben azonban nekem is, feleségemnek is megsugták, hogy minden rendben lesz, ha Poroszországot elhagyjuk. Ez hát a czélja az örültek házába zárásnak. Kitűnt, hogy 1899 ben Kopenhágában polgári uton kötött házasságunk nem kitogástalan, mert tanuink az esküvőnkön nem voltak személyesen jelen. A müncheni polgármester felszólított, hogy a templomban is esküdjek meg s térjek a katolikus hitre. Ezért közveszélyes a feleségem. Felkérem a német sajtót, hogy követelje a feleségemnek azonnal való szabadonbocsátását s a rendőrségtől az okok megnevezését, a melyek alapján az elfogatás történt. Annál inkább kötelessége ez a német sajtónak, mert hiszen egyik legjobb német íróról van szó. Oia Hanson.

Merénylet a görög miniszterelnök ellen. Atheni távirat híradása szerint *Delianisz* görög miniszterelnök ellen merényletet követtek el. A merénylet a görög fővárosban óriási felháborodást keltett. A merénylőt megakarták lincselni. Minden pillanatban várják a miniszterelnök halálát. *Delianisz* háza előtt óriási néptömeg áll és átkozzák a merénylőt. A gyilkos eddig megtagadott minden vallomást. A merénylőről különböző hírek vannak elterjedve.

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmúlják a krondorfi és gliesshübli külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmazhatnák: **köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégehajok esetén.** Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérleténél Szolyván (Bereg.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve

Némelyek politikai gyilkosságnak minősítik, mások családi ügygel hozzák kapcsolatba.

TÁVIRATOK.

Az új kormány ellen.

Budapest, június 14. Az új kormány kinevezésének napján értekeztetést tart a szövetséges ellenzék vezérlő bizottsága és a szabadelpárt intéző bizottsága is. *Hir szerint a Fehérvár-kabinet szemben még a szabadelpárt is az ellenzékbe megy át*, de ennek dacára is sokan kilépnek a pártból, mert tudják, hogy az ügyvezető kormány kinevezésében *része van Tiszának is*. A holnapi pártközi értekezleten meg fog jelenni Justh Gyula házelnök is. Előreláthatólag a Fehérvár-kabinet pénteken teszi le az esküt. A kabinet egyetlen képviselő tagja, Lányi Bertalan igazságügyi miniszter is lemond a képviselőségről.

Mit akar Fehérvár?

Budapest, június 14. Politikai körökben elterjedt hírek szerint, báró Fehérvár nem akar se az erőszak terére lépni, se az alkotmány ellenére adót és katonát szedni, hanem az első tette az lesz, hogy felhívásban szólítja fel az ország ifjúságát a sorozásra, a hadsereg kötelékébe való önkéntes belépésre.

József főherceg temetése.

Budapest, június 14. Még nem állapították meg véglegesen, hogy mikor temessék el József főherceget. Előreláthatólag *héttől lesz a temetése*. Végrendeletét még nem bontották fel. A holttestét aligha fogják bebalzsamozni, mert gyermekeit sem balzsamozták be. A holttest karja és nyaka olyan sovány, mintha gyermeke volna. Fiuméből Kelenföldre vasuton hozzák a holttestet, onnan a várba viszik. Se a család, se az udvarnagyi hivatal nem intézkedett még. A ravatal felállítását a Szent-István kápolnában holnap kezdik meg.

Orosz-japán háború.

Pétervár, június 14. Mandzsúországon heves harc folyik a bal szárnyon, a mely kénytelen volt visszavonulni a japánok elől.

London, június 14. Mint a Times írja, Mandzsúországon nagy csata volt. Az angol politikai körökben elterjedt hírek szerint a béke nincs biztosítva. *Japán csak oly esetben menne bele a béketárgyalásokba, ha biztosítékot nyer, hogy Oroszország a béke több feltételeit elfogadja*. Ha ezt nem teszi, úgy a kiküldöttek össze sem jönnek.

Linevics elfogatása.

Berlin, június 14. A börzén elterjedt a hír, hogy a japánok Linevics

oroszfővezért elfogták. A hír nagy izgalmat keltett.

Lefokozott hadnagy.

(Hét esztendei közlegénykedés.)

A Somogyi Hírlap után közöljük: Hadnagy ur Titilla letört. Megsemmisült. A vadonatúj aranycsillag a porba hullt. A portopé is. Megfosztották tőle. A snájdig hadnagyot lefokozták és ezután együtt tömi a szalmazsákot infanteriszt Libotyánnal csak-hogy tovább, mert Libotyán csatár három év után szabadságra megy, de infanteriszt Konkoly Thege Gábor kemény hét esztendeig szolgálja majd közlegényként a császárt — büntetésből. Így prancsolja ezt a katonai reglamba.

Mert szomorú szenzációja van a kaposvári házi-zrednek, amelynek derék tisztikara kiakolbolította köréből Konkoly-Thege Gábor hadnagyot. Megfosztotta tiszti rangjától. Szigorú, semmi foltot nem tűrő a katonai iszti becsület. Megközelíthetetlen. A tiszti kardbojt a becsület jelvénye. A király is viseli, a hadnagy is. Ezért moesoktalan. Gyenge jellemű ember nem is viselheti.

Konkoly Thege Gábor hadnagyot megfosztották hát attól. Valószínűleg megérdemelte. Kaposvárott ismeretes alak volt. Szinte kivált a tisztikarból, a mely közszeretben áll városunkban. Ennek a kis hadnagnak ellenszenves modora volt. Törzsköcs magyar ember és mégis idegenkedett a polgárságtól. Szegény.

Könnyelmű élete hinárba sodorta. Szégyenletes adósságokat csinált. Altiszteknél is. Ez törte a nyakát. Főlebbvalói megtudták és megindították ellene a becsületbeli eljárást. Szigorúan lakott könnyelműségéért. Lefokozták és hét évi utanszolgálatra ítélték.

Ez négy nappal ezelőt történt. Lefokoztatása napján megszökött és azóta nyoma veszett.

Talán öngyilkos is lett szegény kis Titilla hadnagy . . .

Törvénykezés.

Elítélt vereskedők. A múlt év november 6-án a hajdudorogi nagyvendéglőben Papp Imrét leverték a haragosai. A legény sérülései husz nap alatt gyógyultak. A debreczeni törvényszék a vádlottak közül Cs. Simon Antal, Kiss Mihály és Papp János legényeket 1—1 havi fogházra és 10—10 korona pénzbüntetésre, Fehérvári Györgyöt pedig 35 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte, a miben valamennyien megnyugodtak. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

A keresk. és iparkamara értesítései. Szabolcs vármegye közigazgatási bizottsága pályázatot hirdet 9572 kor. 99 fill. költségű ntépitési (2 ut-átersz újból építé e) melyekre versenytárgyalás 1905. évi június hó 28 án délelét 10 órakor, Nyiregyházán, a vármegyeház tanácstermében fog megtartani. A zárt ajánlatok is oda lesznek beadandók a fentjelzett nap d. e. 1/2 10 órájáig. Közelebbi részletek iránt a debreczeni keresk. és iparkamara ad felvilágosítást. — A M. Á. V. pályázatot hirdet a műhelyeiben 1906. évi január hó 1-től 1907. esetleg 1908 évi december hó 31-éig szükséges pászományozások szállítására. A pályázatok 1905. évi július hó 15-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési osztályához nyújtandó be (esetleg posta útján.) Közelebbi részletek a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál tudhatók meg.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1905. június 14

Készáru 10 olcsóbb, vevők nélkül.

1905. októberi buza	15.90.—92
májusi buza	—
októberi rozs	12.90.—92
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.02.—04
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tenzéri	11.04.06—
1905. júliusi	14.88.90—
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	24.00.20—

REGÉNY-CSARNOK.

Kisértet-látó.

2 — Amerikai bűnügyi regény. —

Már ekkor a fiu is melléje térdelt és a sötét tárgyat pillanat alatt kirántották a vízből és a fedélzetre tették.

John összeborszadt, mintha a hideg rázná és halkán felsikoltott.

Az öreg csendesen maradt és nyugodtan nézte a szörnyűséges leletet, amelyet a csatornából kiemeltek.

— Az áldóját, még éppen csak ez hiányzott — csikorgatta a szót a fogai közt.

Emberi hullá feküdt elöttök, amelynek feje, kezei és lábai hiányoztak. Jack a lámpával rávilágított a megcsontított férfinálára, amely bizonyára már napok óta lehegett a vízben.

— No ez már a harmadik eset ezen a héten — jegyezte meg az öreg hajós. Az első volt az a leány, akit szerencsésen ki mentettünk, a második volt az öreg munkás, akit holtan huztunk ki és most ez itt ni! Az ördög van ebben a csatornában.

— Hivjam anyámat?

— Ne bánts! Elég volt neki az a kettő, ez a harmadik eset talán elképedtettené, úgy sem érzi jól magát itt. Nincs más hátra, menj a rendőrségre és jelentd be az esetet.

Pillanatig arra gondolt, hogy nem volna-e jobb a borzalmasan megcsontított holttestet visszalökni a vízbe? Utóvégre is még a kakas se kukorékolna volna utána, de azért győzedelmeskedett a természete, hogy nem szerette visszaadni a víznek azt, amit onnan kihalászott. Hiszen ugye maradhatott felfedezetlenül a hullá. A közeli fahidon a késő éjjeli órában valaki ácsorgott és látta a dolgot, majd mást is figyelmessé tett reá és most már mindketten a part felé közeledtek. Nem sokára akadt harmadik is, úgy hogy rövid idő alatt egész kis csapat vette körül az öreg hajóst, akik a borzalmas leletet nézegették és találgatták a mögötte rejlő bűncselekményt.

Mikor a rendőrség kiküldöttjei megjelentek, a kíváncsiakat oszításra szólították fel. A rendőrtisztviselő felírta pontosan az időt, amikor a hullát feltalálták, a hullát megmérte és a helyet, ahol a víz felvetette, megjegyezte. Feljegyezte az öreg hajós nevét és címét is, azután a hullát elszállította. A rendőrtiszt polgári ruhába öltözött urallovetta a hullaszállító hordágyat. Mindketten ezen új bűnügyről beszéltek és közölték egymással nézeteiket.

Egyikök sem emlékezett olyasmire, hogy az utóbbi időben hirtelen eltűnt volna valaki, de abban megegyeztek, hogy a borzalmasan megcsontított hullá körülbelül 60 éves férfi lehetett és mintegy 5 napja dohattak a vízbe.

— Természetesen ön mondjart ezen új bűneset után veti magát — mondta a rendőrtisztviselő, mikor kísérelte a villamos vasut egyik megállóhelyénél tőle elvált. Még ma éjjel fel fogom kutatni a csatornát, hátha a hiányzó testrészek is előkerülnek, reggel pedig az általános nyomozást meg-

indítom, közben pedig ön éjjeli körútján bizonyára megkezdte a szimatolást. Nekem azonban olyan sejtelveim vannak, hogy ebben az esetben a nyomozás eredménytelen lesz.

— Csak türelem és kitartás — felelte a másik, akinek szokásmondása volt ez, mikor valami új bűnügyet a kezébe vett. No de most isten önnel, Harrow ur.

— Jó éjt, Neckett ur.

Mialatt a rendőrtisztviselő a hullaszállítókkal elítavozott, Neckett Andrew megvárta a villamos kocsit, amely zsufoltig volt utasokkal, úgy hogy Neckett számára már csak a kalauz mellett jutott hely. Négy ember állt elől a kocsivezető mellett, akik már a holttest feltalálásáról beszélgettek. Az egyik szemtanúja volt az esetnek és nyomban elbeszélte a többinek. Az az ember, aki szemtanúja volt az eseménynek, Neckett felé fordult. Ugy látszott megösmerte, mert a kocsivezető fölébe sugott valamit, mert az is hátratekintett. Ugyanebben a pillanatban az egyik utas odaszólt a kocsivezetőhöz.

— No itt álljon meg.

Gyöngye eső szitált az utcán. A nedves kövezeten csillogott az utcai lámpások fénye. Itt-ott sáros talyigák ácsorogtak. Az az ember, aki a villamos kocit megállította, nem elegyedett a beszédbe. A köpönyegét nyakig begombolta, a gallérját felgyűrte, úgy hogy az arcából alig látszott valami. Kurta pipájából erősen pöfekelt és úgy tett, mintha utitársai beszédével egyáltalán nem törődne, csak akkor fordult meg, mikor a szóvivő ember Neckettre figyelmessé tette a társaságot és futólagos pillantást vetett rá, de azért nem elegyedett a beszédbe, bárha látszott, hogy érdekli őt is.

Ekkor a villamos megállt, éppen ott, ahol Neckettnek is le kellett szállani. A közelben éjszakai mulatóhely volt, amelyet megakart vizsgálni. Mikor leszállt látja, hogy az az ember, aki előtte ugrott le a villamosról, mingkét kezéől a levegőbe csap és mintha szédülés fogta volna el, végigzuhan a földön.

— Jó sikos lehet — mondta az egyik utas a kocsit tetején, mialatt a villamos tovaszáguldott.

Neckett lehajolt és megragadta az elesett ember karját, aki hirtelen felugrott.

— Megütötte magát? — kérdezte tőle.

— Nem, csak elcsusztam — felelte az, majd lassu léptekkel megindult és a saroknál eltűnt.

[Folytatjuk.]

Szerkesztői üzenetek.

L. F. Büdzentmihály. Távollévén, az ajánlott levélre csak most válaszolhatok. Ahogy a nyomtatványból kiténik, az egyház csakis nyerne a fűrdőtársaságok ajánlatával, azért bizonyosan kedvezőleg is fog dönteni a presbiterium. Mivel ez azonban a társaságnak és egyháznak teljesen belső ügye, igazán nem értem, hogy az ujság miként folyhatna be annak az elintézésébe. Ott helyben kell azt mozgatni.

N. I. Kémer. A tüzeslelkű pünkössti cikket, bár a legnagyobb élvezettel olvastuk, nem használhattuk be, mert dr. Baltazár Dezső esperest, kiváló dolgozó társunkat már korábban felkértük az alkalmi cikkely írására. Lapunk első helyén csakugyan ez a gyönyörű pünkössti cikkely is jelent meg, mint azt a t. lelkes ur is olvashatta.

K. M. földmives Hajdunánás. Ujabbán küldött levelét is élvezettel olvastam. Jövőre is örömmel szolgál, ha a nép fiának ilyen tisztult gondolatait, következetesen leszűri eszméit, józan felfogását olvashatom és a közügyek iránti érdeklődését tapasztalhatom. Isten áldja bajtárs!

Nyíltér.*

Szolyva Hársfalva gyógyfürdő

Magyar Gleichenberg.

(Bereg megyében.) Vasuti állomás.

Gyógyeszközök: Hidegvízgyógyintézet, vasas- és égvényes savanyuvíz és fürdők, sós és fenyő belégzési intézet, villany massage. Allandó fürdőorvos. Gyógyszertár. Kitűnő ellátás és lakás. Mérsékelt árak. Idény májustól—októberig. Azujonnan épült „Erzsébet szálloda” már a folyó évi fürdő idényben megnyílik.

Prospektussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

— Függyönyök —
— Ágy- és asztalterítők —
— Linoleum —

óriási raktár!!

Pályázat.

Az ev. ref. főiskola épületének és városi házainak külső javítására és festésére, — mely munkálat mintegy 3066 koronával irányoztatott elő, — pályázat hirdettek.

Felhivtnak az érdeklött kőműves és festő mesterek, hogy ajánlataikat folyó június hó 24. déli 12 óráig a főiskolai háznagyi hivatalhoz adják be, hol naponként a hivatalos órák alatt bővebb tájékozás nyerhető.

Debreczen, 1905. június 14.

A főiskolai gazdasági tanács építető bizottsága.

Hivatalok és magánfelek részére!

Ruggyanta és Réz bélyegző

számozógépeket, pecsétnyomó állandó festékpárna és izléses

nyomtatványokat

gyorsan, pontosan és olcsó árban készít

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

Simonffy-utca 5. szám.

Elsőrangú gyógyviz.

Kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Málnási Mária-forrás

természetes alkalikus sós savanyuvíz.

JAVALLATOK: a torok, gége, légeső, heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stádiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységénél, köszvény és izomszalak.

Kapható:

Kontsek Gézánál

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

KILLER EDE

egyedüli gőzerőre berendezett butorgyára

Debreczenben

ahol az országban egyedül egész tömör fából, legtartósabb, legdivatosabb és legkedveltebb egyes butorok valamint egész berendezések készülnek; miről mindenki a gyárban valamint az üzletben meggyőződést szerezhet. — Ismét eladók százalék kedvezményben részesülnek.

Zongora hangolásokat és javításokat

elvállal

ugyszinte pianinók, zongorák, czimbalmok bérbe kaphatók

SCHMIDT S.

6 cs. és kir. fensége József főherczeg udvari szállítója.

➔ Zongora és hangszer készítőnél. ⚡

Gsz, köszvény, rheuma

ellen orvosilag kipróbált legbiztosabb hatású külszer az

„E Z E R E U M“

melyről ezrek és ezrek így nyilatkoznak:

Hálás köszönettel ismerem el, hogy az »Ezereum« csuzos bajomban rajtam rövid idő alatt segített, ugyanazért ezen gyógyszer használatát minden csuzos bajban szenvedőnek jó lélekkel ajánlom. Miskolcz, 1903. november hó 14-én

KUN BERTALAN ev. ref. püspök.

Főraktár: Debreczen részére Mihalovits Jenő ur gyógyszerárában.

Egy nagy üveg utasítással 2 korona.

Városi nős rendőrnek

egy szoba és konyhából álló

lakást

csekély ellenszolgáltatást, pénz nélkül adok. — Czím Arany János utca 59.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — **Vidéki tudakozódsáná tessék válaszbélyeget csatolni.**

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai cukrászda, Jósa és Jóna drogueriájában.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipésznél Piacz-u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Tea vaj. Naponta friss uradalmi kitünő tea és főző vaj kapható Borsy és Farkas fűszerüzletében, Piacz-utca 43. sz. a.

Szalongarnitúra és diványok behuzását, madracok, rolettek elkészítését, új megrendeléseket jutányosan vállalom, **Jámbor Zsigmond** kárpitos, Gsapó-utca 75.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L.** debreczeni első Elektrotechnikai vállalata **Kossuth-utca 1. szám**

(az utvarban.) **Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes arjegyzék ingyen. — Telefonszám 168.

Kézimunkák, hozzávaló kellékek, **előnyomda,** harisnyák, keztük nagy választékban **Benyáts Emil** kézimunka üzletében Debreczen, Tiszapalota.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

51 év óta fennálló jó forgalmu fakeskedés fűszer és rövidaru üzlettel egybekötve házzal együtt más vállalat mint jutányos árban eladó **Megtudható a kiadóhivatalban.**

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is **Kurián Gyula** órásnál Debreczen, Piacz-u. 42.

Jó karban levő pultokat keményfa biatta megvételre keres **Neumann M. cs. és királyi udvari szállító** Debreczen, Főtér.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csakis **Keszler A.** nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Szemüvegek és orr csiptetők **Fischer Jakab** szakértő latszerésznél Piacz-u. 23. sz. kaphatók Távcsovek és látcsövek, kipróbált aneroid lég-súlymérők (időjelzők) nagy választékban.

Egy udvari két szoba, konyha, faskamra, továbbá külön egy udvari egy szobás lakás, végül egy üveggel fedett nagy szia, műhelynek vagy raktárnak mellet színekkel együtt aug. 1-re kiadó. **Széchenyi-utca 27. sz. a.** (Bejárat a Simonffy-utca felől is.) Ertekezhetni az utcaiz lakásban.

2 éjjeli szekrényt jó karban levőt, márványplattnival megvételre keresek. **Czim a kiadóhivatalban.**

Házilag készített boreczet eladó. **Czim a kiadóhivatalban.**

Felvágtatlan ujságpapír kapható-ó a kiadóhivatalban.

Kitünő érmelléki vegyes asztali bor

zamatos, finom izü
1 liter 32 kr.
Szegszárdi veres
1 liter 40 kr.
Kossuth-utca 7.

ontsek Gézánál.

Szárnyas állatokat

élve és leölve árusítok

kilója 70 kr.

tisztán kezelve.

Inyenc különlegességek

kaphatók és megrendelhetők

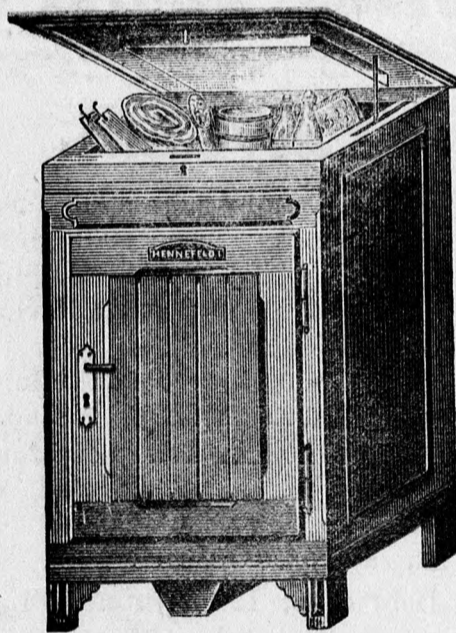
Ozsváth Ferencz

(keresztény)

Széchenyi-utca 6. sz.

Jégszekrények, fagyaltgépek

kerti padok különböző formákban. kerti fűkaszaló gépek, vajköpülők, Mc, Corneck-aratógép és lógerebiye-gyár.

Képviselete:

Sesztina Lajos

vaskereskedésében, Piacz-utca 23. sz.

A Málnási „Siculia”-

forrás vize artézi forrásból, nagy mélységből tör elő s így összetételében állandósággal és csiramenességgel bír. Rendkívül, mondhatni páratlanul gazdag natriumbicarbonat- és konyhasóban s így gyógyító hatása felülmúlja a hasonló összetételű, de oldatban szegényebb ásványvizeket. Főleg a torok, gége, légsó hurutjánál, bizonyos gyomorhajajknál jó tekintetbe.

Budapest, 1904. december 29.

Kapható

Komlóssy Lajos

ásványviz kereskedésében.

Divatos napernyők

Jó mosó széles Delainek

30 és 40 kr.

Cosmanosi mosó áruk,

120 cm. széles sima Batistok,

Női ruhavásznak, Zephirek

olcsó, szabott áron kaphatók

Szabó Lajos fiai czégnél

DEBRECZEN, Rózsater.

Megnyilt

Deák Ferencz-utca 16. sz. a.
Verböczi-u. sarkán

SZENTESSY JÓZSEF

férfiszabó és ruhatisztító üzlete,

ahol mindennemű **uri öltönyök** mérték után a legújabb divat szerint, valamint **tisztítások, javítás és vasalás** szakszerűen és pontosan

jutányos árakban vállaltatnak.

Férfi ing 1.20, redős 1.30.

Gallér 12 kr. Oroszlánjegyű 18 kr.

Szines kézelő 20 kr. Oroszlánjegyű 30.

Nyakkendők 20 krtól feljebb.

Női és férfi keztük.

Szines és fekete napernyők.

Rendkívül olcsó árban

DOSZPOLY JÁNOS utódánál

Főtér, Tisza-palota.